

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
ŠKOLNÍ DRUŽINY
při
Základní škole a mateřské škole Stádlec

Motto naší školní družiny je: „Kdo si hraje, nezlobí.“

Vypracovala Lenka Vlachová

Obsah

1. Identifikační údaje	2
2. Charakteristika školní družiny.....	3
3. Cíle vzdělávání	3
4. Délka vzdělávání	4
5. Formy vzdělávání	4
6. Vzdělávací a výchovné oblasti ŠD.....	5
7. Časový plán vzdělávání	6
8. Výchovné a vzdělávací strategie	6
9. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání	7
10. Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	7
11. Materiální podmínky	8
12. Personální podmínky	8
13. Ekonomické podmínky	8
14. Podmínky zajištění BOZP	8
15. Evaluace	9
16. Závěr	9

Přílohy

Příloha č. 1 Roční plán ŠD pro školní rok 2024/2025	10
---	----

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu: „Tvořivá družina”

Předkladatel

Základní škola a mateřská škola Stádlec, Stádlec 128, 391 62 Stádlec

IČ: 72545526

IZO / RED IZO: 181035766 /691004056

Ředitel školy

Mgr. Vladimír Doležal

Telefon: 380 123 415

E-mail: zsstadlec@seznam.cz

Web: <https://zsmsstadlec.webnode.cz>

Zřizovatel

Městys Stádlec

Stádlec 150, 391 62 Stádlec

Telefon: 380 123 990

Mobil: 606 300 313

Web: <https://www.stadlec.eu>

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina (dále ŠD) tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace účastníků zájmového vzdělávání (dále účastníků), částečně také dohledu nad účastníky.

Školní družina je součástí základní školy a její prostory jsou umístěny v prvním patře budovy. Jedná se o místnost – hernu s kobercem, pracovními stoly a počítačovou technikou. Jsou využívány i ostatní prostory školy – hřiště, školní zahrada a kuchyňka.

ŠD navštěvují účastníci z obcí Stádlec, Hájký, Slavňovice, Staré Sedlo a dojíždějící účastníci

z obcí do ZŠ Stádlec, které do spádové oblasti nepatří. Kapacita ŠD je 25 účastníků.

Stanovení výše úplaty za pobyt ve školní družině činí 100,- za účastníka a měsíc.

Stravování účastníků je zajištěno ve školní jídelně, která je situována vedle budovy školy, kam účastníci pravidelně dochází v doprovodu vychovatelky nebo učitele v časovém rozmezí od 11:40 hod – 12:30 hodin.

Provoz ŠD je v ranních hodinách stanoven od 6:00 hod. – 7:55 hod. V odpoledních hodinách od 11:40 hod. – 16:00 hod.

3. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

- osvojování si pravidel slušného chování;
- zvolenými aktivitami zprostředkovávat pozitivní citové i tvořivé zážitky;
- vést účastníky ke vhodnému využívání volného času;
- rozvoj dětské osobnosti;
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a ochraně zdraví;
- chtít poznávat nové věci;
- respektovat zdravotní znevýhodnění dětí;
- motivovat k dobrovolnému přijetí činnosti;
- spolupracovat;
- rozvíjet pohybové dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky;
- posilování komunikačních dovedností.

Cílem je vytvořit zdravou osobnost, odolnou vůči negativním vlivům a připravenou pro život ve stávající společnosti. Prostřednictvím volnočasových aktivit vybavit jedince žádoucími vědomostmi, dovednostmi, kladnému přístupu k mezilidským vztahům ale také postoji.

4. DÉLKA VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina zahrnuje ve svém vzdělávacím cyklu plán vzdělávání účastníků 1. stupně ZŠ na jeden školní rok.

5. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina realizuje zájmové vzdělávání formou odpočinkových, rekreačních, zájmových činností a přípravou na vyučování. Využívané formy a metody práce podporují naplňování výchovně vzdělávacích strategií školního vzdělávacího programu.

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategii pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

Zájmové vzdělávání probíhá v aktivitách, které jsou zpracovány v týdenních plánech vychovatelky a obsahují tyto další činnosti:

- **Pravidelná činnost**
Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání, kterou si vychovatelka vytvoří dle věkového složení účastníků školní družiny.
- **Spontánní činnost**
Mezi spontánní činnosti patří četba, poslechové činnosti, klidové zájmové činnosti, samostatná četba knih a časopisů, relaxace na koberci, rozhovory s účastníky, spontánní činnost ranní družiny.
- **Odpočinková činnost**
Odpočinkové činnosti jsou klidové hry a klidové zájmové činnosti (odstranění únavy po obědě).
- **Rekreační činnosti**
Mezi rekreační činnosti spadá aktivní odpočinek, tělovýchovné a pohybové aktivity, výtvarné a rukodělné, dramatické, přírodovědné a vlastivědné činnosti, hudba, zpěv a tanec.
- **Zájmové činnosti**
Zájmové činnosti jsou řízená kolektivní nebo individuální činnost, organizované nebo spontánní aktivity.
- **Příprava na vyučování**
Zahrnuje okruh činností souvisejících s plněním školních povinností. Není povinnou činností školní družiny. Školní poznatky jsou upevňovány, doplňovány a procvičovány formou hry.
- **Příležitostné akce**
Mimo pravidelné činnosti patří mezi aktivity školní družiny také významnější akce, které nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činnosti – slavnosti, výlety, exkurze, besídky, aj.

6. VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ OBLASTI ŠD

Obsah vzdělávacího programu družiny je strukturován podle tematického celku základního vzdělání Člověk a jeho svět.

1. Místo, kde žijeme

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, orientace v prostoru a čase, orientace v prostorách školy a v blízkém okolí, bezpečnost na cestě do školy, vycházka, dopravní výchova.

(Kompetence činností a občanské)

2. Lidé kolem nás

Osvojení zásad vhodného společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace slovní i mimoslovní, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně, zařazení prvků mediální výchovy (co děti shlédly, slyšely).

(Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální)

3. Lidé a čas

Budování a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, umět využít správně a účelně svůj volný čas (základy pro využívání smysluplných volnočasových aktivit).

(Kompetence k využití volného času)

4. Rozmanitosti přírody

Vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn, určování, využití encyklopedií, následné výtvarné zpracování, péče o rostliny, ekologická výchova - ochrana přírody.

(Kompetence k učení)

5. Člověk a jeho zdraví

Poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví a nemocích, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, umět ošetřit drobná poranění. Besedy na toto téma, nové pohybové hry v místnosti, terénu, dodržování pitného režimu.

(Kompetence komunikativní, sociální a interpersonální, občanské)

6. Umění a kultura

Vytvářet a zafixovat u dětí v průběhu několikaleté docházky do ŠD kulturu chování, stolování, oblékání, cestování. Osvojení estetiky - krásna, vnímání světa a okolí tvořivě, citlivě. Umění se vyjádřit neverbálně pomocí linie, tvaru, barvy, gesta, mimiky.

(Kompetence komunikativní)

7. ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Program ŠD je doplňován ročním plánem konkrétních činností, rozdělených po měsících, které vycházejí z celoročního projektu ŠD. Roční plán tvoří přílohu tohoto dokumentu (příloha č. 1). Podrobnosti provozu ŠD určuje Vnitřní řád školní družiny.

8. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Naše školní družina uskutečňuje formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou spontánních aktivit a svými specifickými prostředky cíle v zájmovém vzdělávání. Umožňujeme odpočinkovou činnost (aktivní i klidovou) a přípravu na vyučování.

Ve školní družině podněcujeme účastníky ke vzdělávání pouze na základě jejich zájmu a vzhledem k omezenému času, po který vychovatelka může na účastníky působit (pracovat s nimi).

Pojem kompetence chápeme jako souhrn znalostí, schopností a praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů i hodnotových orientací, které jsou předpokladem k výkonu činností. Školní družina bude kompetence posilovat a rozvíjet přiměřeně svým možnostem.

Za prioritní považujeme kompetenci k učení, kompetenci k řešení problémů, komunikativní kompetenci, sociální a interpersonální kompetenci, občanskou kompetenci a kompetenci k trávení volného času.

1. Kompetence k učení

Účastníci se učí s chutí, započatou práci dokončí, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje je v praktických situacích a v dalším učení, samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů.

2. Kompetence k řešení problémů

Účastník si všímá dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.

3. Kompetence komunikativní

Účastník ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými kultivovaně.

4. Kompetence sociální a interpersonální

Účastník samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit, přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5. Kompetence činnostní a občanské

Účastník se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých.

6. Kompetence k trávení volného času

Účastník se orientuje v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách, individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

9. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ, PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

- Činnosti ŠD jsou určeny účastníkům I. stupně.
- Uchazeči jsou přijímáni na základě řádně vyplněného a odevzdaného zápisního lístku.
- O přijetí do ŠD rozhoduje ředitel školy.
- Zápisní lístek je platným dokumentem ŠD.
- Podmínky docházky do ŠD stanoví Vnitřní řád školní družiny.
- Ukončit docházku do ŠD může účastník na základě písemného sdělení zákonného zástupce.
- Při nedodržování Vnitřního řádu ŠD lze účastníka ze školní družiny vyloučit, o vyloučení rozhoduje ředitel školy.

10. PODMÍNKY PRO ŽÁKY SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je postupováno v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných ve znění pozdějších novel.

Vychovatelka ŠD úzce spolupracuje se školou, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce.

Je seznámena se závěry odborného vyšetření účastníka v poradenských zařízeních. Při vzdělávání těchto účastníků probíhá intenzivní spolupráce také s rodiči. Je zohledněno přiměřené zatížení v případě pohybových aktivit, vycházek.

Třídní učitelé a zákonní zástupci jsou povinni informovat o všech změnách zdravotního stavu dítěte.

11. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Pro úspěšnou práci ve školní družině jsou důležité nejen činnosti, které účastníkům nabízíme, ale také materiální podmínky, v nichž s nimi pracujeme. Školní družina využívá 1 místnost a zároveň plní funkci počítačové učebny. Je vybavena nábytkem (stoly, židle, skříňky, gauč), pro zájmové činnosti a společné hry účastníci využívají plochy na koberci. Pro rozvoj čtenářských dovedností je ŠD vybavena časopisy a knihami a využívá také knihovnu školy. Účastníci mají k dispozici stolní a společenské hry, stavebnice, puzzle a jiné hračky. Pro sport jsou k dispozici míče, švihadla, balanční pomůcky a další sportovní náčiní. Pro přípravu na vyučování slouží množství didaktických her. Mimo samotné prostory ZŠ využíváme také venkovní prostory kolem školy a přilehlé hřiště. Během pobytu v ŠD účastníci dodržují pitný režim.

Pedagogičtí pracovníci sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné a sportovní činnosti.

12. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Pedagogický provoz v ŠD zajišťuje vychovatelka, která se zúčastňuje akreditovaných kurzů a programů DVPP, využívá samostudium dle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických zaměstnancích ve znění pozdějších novel.

13. EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Pobyt ve školní družině je hrazený částkou, která je stanovena Vnitřním řádem školní družiny.

14. PODMÍNKY ZAJIŠTĚNÍ BOZP

Na počátku školního roku jsou všichni účastníci poučeni o bezpečnosti a společenských normách v ZŠ, ŠD a školní jídelně, při přechodech do školní jídelny na hřiště, při společných vycházkách a akcích.

V případě úrazu jsou účastníci opětovně poučeni o prevenci bezpečnosti.

Každé zranění, úraz je zaznamenán v knize úrazů – umístěné v kabinetu ŠD. Lékárna pro první pomoc je umístěna na sociálním zařízení zaměstnanců (první patro) a je přístupna k ošetření v dopoledních i odpoledních hodinách.

Příruční lékárnu má u sebe vychovatelka a ovládá první pomoc k ošetření účastníka. Telefonní čísla zákonných zástupců jsou vedena v třídní knize ŠD a evidovány vychovatelkou pro okamžité informování zákonných zástupců v případě úrazu účastníka.

15. EVALUACE

Hodnocení jednotlivých činností probíhá většinou formou společné diskuse s účastníky na závěr jednotlivých činností, vychovatelkou a to nejen na závěr, ale také v průběhu činností.

Měřítkem pro hodnocení činností v naší školní družině je především zájem účastníků účastnit se programu, jejich chuť podílet se i na jeho vytváření.

Dalším z měřítek jsou i rozhovory s rodiči účastníků, pozorování jednotlivých účastníků a jejich vývoje, sledování výsledků jejich práce.

16. ZÁVĚR

Snažíme se společně s účastníky vytvářet hranice správného chování.

Účastníky se snažíme oceňovat, dáváme prostor pro jejich názor a řešení ve věcech, které se jich týkají.

Ideálním prostředím, kde se účastníci mohou učit domluvit, komunikovat a spolupracovat s nejrůznějšími lidmi je přirozená vrstevnicová skupina ve školní družině.

Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je nejen láska, ale také respektování osobnosti účastníka.

Přejeme si, aby z účastníků ŠD vyrostli šťastní, úspěšní a tvořiví lidé, kteří budou schopni zvládat běžné i náročné životní situace se smyslem pro zodpovědnost.

Roční plán ŠD Stádlec pro školní rok 2024/2025

Plán může být pozměňován dle dispozic a zájmu dětí či počasí.

Září

- Seznámení dětí s prostředím a pravidly bezpečnosti ŠD
- Vzpomínkové září (obrázky a povídky z prázdninových cest)
- Představení projektu a vytvoření "cestovních pasů" pro každé dítě
- Víťame podzim (tvoření, výzdoba)
- Pobyt venku na hřišti
- 20.9. Den malování mandal

Celoroční projekt "Cesta kolem světa" Evropa (Itálie)

Říjen

- Příroda na podzim (vycházky do přírody, pozorování změn přírody na podzim)
- 4.10. Mezinárodní den zvířat
- Pouštění draka
- Hry v přírodě, na hřišti
- Halloween

Celoroční projekt "Cesta kolem světa" Evropa (Francie)

Listopad

- Barevný podzim (hrátky s přírodninami)
- Tradice - sv. Martin na bílém koni
- Tvoření z přírodnin (koláže, zvířátka)
- Vycházky, hry venku

Celoroční projekt "Cesta kolem světa" Severní Amerika (Mexiko, Kanada)

Prosinec

- Zimní slunovrat – nejkratší den v roce
- Zimní výzdoba ŠD

- Výroba čertů, andělů a Mikulášů (různé techniky)
- Kouzlo Vánoc (zvyky a tradice u nás)
- Zdobení vánočního stromečku

Celoroční projekt “Cesta kolem světa” Polární oblast (Antarktida)

Leden

- Tvoříme na téma zima (malba, kresba)
- Hra na tělo, hudebně-pohybové hry
- 23.1. Den koláčů
- Pokusy s ledem
- Zimní sporty (bobování, sáňkování, hrátky na sněhu, stavění sněhuláků)

Celoroční projekt “Cesta kolem světa” Jižní Amerika (Brazílie)

Únor

- Karneval
- Valentýnské tvoření
- Jazykolamy
- Turnaj v pexesu
- Zimní radovánky dle počasí

Celoroční projekt “Cesta kolem světa” Jižní Asie (Indie)

Březen

- Tvoření s jarní tematikou
- 21.3. Ponožkový den (malování nohou)
- Pozorování jarní přírody, Vycházky, hry venku a sportovní činnosti

Celoroční projekt “Cesta kolem světa” Východní Asie (Japonsko)

Duben

- Tvoření s velikonoční tematikou
- 23.4. Den knihy
- Čarodějnické odpoledne

- Pohybové hry na hřišti

Celoroční projekt “Cesta kolem světa” Oceánie (Austrálie)

Květen

- Kresba a malba květin, rozkvetlých stromů
- Den matek
- 28.5. Světový den her
- Malování na chodník (křídly)
- Míčové hry na hřišti

Celoroční projekt “Cesta kolem světa” Afrika (Egypt)

Červen

- Mezinárodní den dětí
- 10.6. Den ledového čaje
- Vodní radovánky
- Pobyt venku na hřišti
- Těšíme se na prázdniny

Celoroční projekt „Cesta kolem světa“ Závěrečná prezentace a shrnutí cesty kolem světa